

Jak to w końcu jest z tą przerwą w karze?

Ustawa kodeks karny wykonawczy z dnia 6 czerwca 1997 roku reguluje dwie istotne instytucje związane z odstępstwem od zasady bezzwłocznego i ciągłego wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Instytucjami tymi są odroczenie wykonania kary uregulowane w art. 150 i 151 k.k.w. i przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności zawarta w art. 153 k.k.w. Zważyć należy, iż zarówno udzielenie odroczenia jak i przerwy w wykonaniu orzeczonej kary może być w konkretnych okolicznościach faktycznych obligatoryjne lub fakultatywne.

Obligatoryjne udzielenie przerwy lub odroczenia ma miejsce w wypadku choroby psychicznej skazanego jak również innej ciężkiej choroby uniemożliwiającej wykonania kary pozbawienia wolności. Przy czym zgodnie z § 2, za ciężką chorobę uznaje się taki stan skazanego, w którym umieszczenie go w zakładzie karnym może zagrażać życiu lub spowodować dla jego zdrowia poważne niebezpieczeństwo. Na marginesie zaznaczyć należy, iż Sąd Apelacyjny w Lublinie w postanowieniu z dnia 29.08. 2001 r. II AKz[1] 395/2001, wskazał, iż choroba psychiczna też ma być chorobą ciężką. Obligatoryjnego odroczenia lub przerwy udziela się do czasu ustania przeszkody, czyli do momentu w którym stan zdrowia skazanego pozwoli na osadzenie go w jednostce penitencjarnej. Stosując instytucję z art. 150 lub z 153 k.k.w. sąd powinien wskazać termin, do którego udziela przerwy lub odroczenia. Jeżeli zaś po upływie tego terminu kolejne orzeczenie lekarskie nadal będzie stwierdzało istnienie u skazanego ciężkiej choroby uniemożliwiającej jego osadzenie, sąd udzieli odroczenia lub przerwy na dalszy okres, względnie zawiesi postępowanie wykonawcze / Komentarz Z. Hołda i K. Postulski/.

Inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku regulacji umożliwiających fakultatywne odroczenie bądź udzielenie przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Zgodnie z art. 151 § 1 k.k.w. udzielenie odroczenia jest możliwe w sytuacji gdy natychmiastowe wykonanie kary pociągnęłoby dla skazanego lub jego rodziny zbyt ciężkie skutki, a także w razie wystąpienia okoliczności o której mowa w art. 248 / nadmierne zagęszczenie jednostek penitencjarnych /. Odroczenia takiego udziela się na okres do sześciu miesięcy, przy czym zgodnie z art. 151 § 3 k.k.w. łączny okres odroczenia nie może przekroczyć roku, chyba że chodzi o kobietę ciężarną lub w okresie 3 lat po urodzeniu dziecka i sprawowania nad nim opieki. Ustawodawca zatem w przypadku fakultatywnego odroczenia wykonania kary zdecydował się określić maksymalny, nie podlegający przedłużeniu okres przez który to odroczenie ma trwać. W przypadku upływu tego okresu i nie zastosowaniu instytucji z art. 152 k.k.w. skazany musi zostać osadzony w Zakładzie Karnym.

Problem pojawia się przy instytucji fakultatywnego udzielenia przerwy w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Przepis art. 153 § 2 k.k.w. pozwala na udzielenie przerwy w wykonaniu orzeczonej kary w przypadku wystąpienia tych samych przesłanek, co przy odroczeniu. Inaczej natomiast przedstawia się kwestia okresu na jaki przerwy można udzielić. Początkowo ustawodawca do przerwy w wykonaniu kary kazał odpowiednio stosować art. 151 § 3 k.k.w. wprowadzający ograniczenie czasowe w korzystaniu z tej instytucji do jednego roku. Wskazać należy, iż art. 1 pkt 105 lit. „a” ustawy z dnia 24.07.2003 roku o zmianie ustawy - Kodeks karny wykonawczy oraz niektórych innych ustaw /Dz.U.2003.142.1380/, skreślono zdanie drugie w art. 153 § 2 k.k.w. zlikwidował to czasowe ograniczenie w korzystaniu z instytucji fakultatywnej przerwy w odbywaniu kary, stanowiąc, iż w art. 153 § 2 k.k.w. skreśla się zdanie drugie. Zmiany wprowadzone tą ustawą weszły w życie z dniem 1 września 2003 roku. Szkopuł w tym, iż wobec nie ogłoszenia do chwili obecnej tekstu jednolitego kodeksu karnego wykonawczego w trybie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2000 roku o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, część wydawców aktów prawnych zupełnie pominęła przepis art. 1 pkt 105 lit. „a” ustawy z 24.07.2003 r. którym skreślono zdanie drugie art. 153 § 2 k.k.w. nakazujące do przerwy w karze w sposób odpowiedni stosować art. 151 § 3 k.k.w.

Nie wypada w tym miejscu wskazywać, które wydawnictwa i systemy informacji prawnej nie uwzględniły, pełnej redakcji pkt 105 powołanej wyżej ustawy, tym nie mniej jest faktem, że ta oczywista omyłka wydawnicza mogła sprawić, iż pewnej części osób odmówiono udzielenia w trybie art. 153 § 2 k.k.w. przerwy na okres powyżej jednego roku. Pozostaje mieć nadzieję, że w chwili obecnej Sądy Penitencjarne wychwyciły już tę niedokładność i stosują przepis art. 153 § 2 k.k.w. według brzmienia ustalonego w dzienniku ustaw 2003. poz. 142. Nr 1380.